

Code of Conduct - Retningslinjer for norske misjonsorganisasjoner med internasjonalt engasjement

Innledning

I 2005 utarbeidet Norsk Råd for Misjon og Evangelisering retningslinjer for norske misjonsorganisasjoner med internasjonalt engasjement. En revisjon av disse er vedtatt av styret 7. mars i 2019.

Oppdateringen av retningslinjene bygger på dokumentet fra 2005, men tar også inn nye elementer som organisasjonene må forholde seg til nå, nesten 15 år etter den første utgaven.

Mange av NORMEs medlemsorganisasjoner har også egne retningslinjer for sitt internasjonale engasjement, i tillegg til instruksjer og avtaler for de ansatte, for samarbeidet med søsterkirker, osv. NORME oppfordrer alle organisasjoner med internasjonalt engasjement til å utvikle sine egne retningslinjer, i tillegg til denne.

Holdninger og relasjoner

Et kristent menneskesyn

Misjonsorganisasjonene har et menneskesyn basert på Bibelens budskap som basis for sitt arbeid. Menneskets verdi er gitt utenfra – fra Gud - og er derfor uavhengig av egenskaper, ferdigheter, kultur, etnisitet, kjønn eller alder. Menneskelivet er hellig og ukrenkelig fra unnfangelse til død. Vi forstår hvert menneske som en unik skapning, skapt i Guds bilde, med et unikt menneskeverd, uavhengig av status, effektivitet/stilling og kjønn.

Menneskerettigheter

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal i alt sitt arbeid respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og arbeide for at disse rettighetene respekteres. Her kan nevnes FNs menneskerettighetserklæring, Europarådets menneskerettighetskonvensjoner som for eksempel Barnekonvensjonen, Flyktningkonvensjonen, ILO-konvensjonen for urfolk, etc.

Kristen nestekjærlighet

Kristen humanitær virksomhet bygger på en felles forståelse av at vi har et ansvar for våre medmennesker og den verden vi lever i. Dette bør gjenspeiles i misjonsorganisasjonenes arbeidsmåte, –oppgaver, og i vår holdning til mennesker, natur og miljø. Vi bør ha en særlig oppmerksomhet rettet mot de svakeste, og bestrebe oss på at vi og våre samarbeidspartnere framstår som troverdige talerør for de svake parter.

Kulturell sensitivitet

Misjonsorganisasjoner og deres medarbeidere tar avstand fra alle uttrykk for kulturell arroganse, som etnosentrisme, rasistiske holdninger og kulturimperialisme. Misjonsorganisasjonene anerkjenner at Guds skaperverk gir seg uttrykk i et kulturelt mangfold og vil verdsette dette, alltid innenfor grensene av menneskeverdet og menneskerettighetene. Vi ønsker å legge vekt på å utvikle kulturell sensitivitet og respekt for lokale tradisjoner, samtidig som vi anerkjenner at synkretisme er en utfordring overalt hvor evangeliet forkynnes. Vi ønsker å lytte til lokale troende og kristne ledere der hvor vi arbeider for å øke kompetansen på kontekstualisering og kultursensitivitet, samtidig som vi jobber mot synkretisme og religionsblanding.

Forholdet til barn og unge

Barnekonvensjonen med sine 54 artikler gir gode retningslinjer for hvordan barn skal respekteres og behandles. Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal være opptatt av at disse blir respektert. Kirkenes Verdensråd og Unicef har nylig publisert et dokument om Kirkens ansvar for barns rettigheter, som alle misjonsorganisasjonene bør ta i bruk.

Seksuelle krenkelser og overgrep

NORMEs medlemsorganisasjoner har nulltoleranse mot seksuelle overgrep og grenseoverskridende seksuell adferd. Også her har organisasjonene og deres utsendinger ansvar for å tilegne lokal kunnskap om skikker og tradisjoner relatert til forholdet mellom kjønnene, skambelagt oppførsel, etc.

NORMEs medlemsorganisasjoner skal derfor både ha skjerpet beredskap og klare retningslinjer som sikter på å forhindre og forebygge overgrep, og som gir hjelp til å håndtere eventuelle tilfeller av overgrep på en faglig forsvarlig måte. Flere organisasjoner har gode retningslinjer som kan brukes som mal, eller en kan få hjelp fra f eks retningslinjer utarbeidet av Norges Kristne Råd.

Kjøp av seksuelle tjenester, befatning med ulovlig pornografisk materiale, eller uønsket seksuell oppmerksomhet (fysisk eller digitalt) skal ikke forekomme blant våre utsendinger.

Faglig og etisk kompetanse

Personlige og faglige kvalifikasjoner er vesentlig for alle misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere. Både formelle kvalifikasjoner og realkompetanse er viktig. Like viktig er en høy yrkesetisk bevissthet om de forpliktelser vi har overfor utsender og lokale partnere. Utsenderorganisasjonene har ansvar for at utsendingene har opparbeidet denne kompetansen.

Landets lover

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal respektere lovene i de landene de arbeider i. Vi skal avstå fra korrupsjon, bestikkelse og andre ulovlige og uetiske økonomiske transaksjoner både i organisasjonens arbeid og i medarbeidernes private aktiviteter. Lokal lovgivning ifm GDPR (lagring og bruk av personinformasjon) skal håndheves av utsendinger og lokale partnere.

Lokal forankring og partnerskap

Lokal forankring er viktig for å sikre målgruppas deltakelse på alle stadier. Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal både i arbeid og fritid vise respekt for partnerkirkene og deres regler, teologi og forkynnelse. Arbeidet bør skje sammen med, i forståelse og dialog med de lokale partnere. Misjonsorganisasjonenes bidrag bør ta sikte på å styrke partnernes selvstendighet og motvirke avhengighet.

Relasjon til andre religioner

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere må vedkjenne seg sin forpliktelse til å presentere evangeliet for mennesker av annen tro. Dette bør skje i samarbeid eller forståelse med de lokale kirkene. I forbindelse med forkynnelsen av evangeliet er enhver bruk av makt, trusler, manipulasjon eller villedning - i ord eller handling - uakseptabelt. Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal behandle mennesker fra andre religioner med respekt, og arbeide for både kristnes og ikke-kristnes rett til å praktisere sin religion i tråd med sin overbevisning. Oslo-koalisjonens anerkjennelse av religionsfriheten gir en gjensidig rett til å drive misjonerende virksomhet overfor mennesker med en annen tro.

Fred og forsoning

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere bør arbeide for å skape fred og forsoning mellom etniske grupper, mellom mennesker fra ulike religioner og mellom andre grupper som er i konflikt, slik at lokalsamfunnene kan styrkes.

Konflikter

Som lemmer på Kristi legeme, og utsendinger i forsoningens tjeneste, har utsendingene ansvar for å fremme Misjonsbefalingens overordnet mål (å gjøre disipler blant folkeslagene). Det forventes at medarbeidere viser hverandre respekt og lever i et oppgjort forhold seg i mellom. Vi er varsomme med hvordan vi omtaler nasjonale eller internasjonale kolleger, og unngår å spre rykter som kan nære konflikter eller skade andres omdømme.

Sosial rettferdighet

Misjonsorganisasjonene skal være Guds ambassadører i godhet og handling, i tillegg til forkynnelse og undervisning. I sitt diakonale arbeid skal misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere prioritere lokalsamfunnenes behov og søke å fremme sosial rettferdighet, bl.a. gjennom talsmannsvirksomhet ('advocacy') og gjennom andre prosjekter. Utviklings- og nødhjelpsinnsetts bør gjennomføres uten hensyn til religiøs, etnisk tilhørighet eller andre skillelinjer og bør først og fremst ta sikte på å hjelpe de svakeste i samfunnet.

Økologi, klima og miljø

I respekt for skaperverket skal vårt arbeid gjennomføres av høy bevissthet omkring klima og miljø. Det er en målsetting å ha et bærekraftig ressursforbruk med minimale miljømessige skadevirkninger og å unngå all unødvendig forurensning (biologisk, kjemisk, støymessig, visuelt eller annet). Vi bør oppmuntre til gjenbruk og resirkulering.

Kommunikasjon

Målsetting

All vår informasjon skal være sann og troverdig og gi et respektfullt bilde av våre samarbeidspartnere. Misjonsorganisasjonene bør gi innspill til medienes dekning av misjon, utviklingsbistand og nødhjelp.

Budskap

Misjonsorganisasjonene skal gi en sann framstilling av sin basis, sitt formål, sine verdier og arbeidsmetoder. Misjonsorganisasjonene skal informere om arbeidet med respekt for den selvforståelsen lokalbefolkningen og de lokale partnere uttrykker. Misjonsorganisasjonene bør tilstrebe åpenhet overfor mediene i saker av almen interesse. Det gjelder også forvaltningen av organisasjonenes ressurser.

Gjeldende regler for personopplysninger

Misjonsorganisasjonene respekterer gjeldende regler for personvern i alle relasjoner.

Medieetikk

Alle tiltak skal ha respekt for verdigheten til de som omtales eller som det samles inn penger til. Ved bruk av video og bildemateriale bør kilde oppgis, objektet være relevant, og framstillingen skje på en måte som sikrer at det ikke virker krenkende. Personer som kan gjenkjennes skal gi sitt samtykke.

Ledelse og Personale

Ledelse

Misjonsorganisasjonenes overordnede ledelse skal profilere organisasjonenes formål. Ledelsen bør være representativ for den enkelte organisasjons medlemsmasse. Ledelsesformen må avspeile et kristent livs- og menneskesyn, hvor det bl.a. legges stor vekt på omsorg for personalet. Relevant kompetanse bør være til stede i ledelsen, eller kunne konsulteres.

Ansatte

Alle ansatte skal sikres tilfredsstillende arbeidsforhold og mulighet for faglig og personlig utvikling, herunder språkopplæring og kulturforståelse. Misjonærene må følges opp og få mulighet til å bli en integrert del av samarbeidet. Alle ansatte skal ha en skriftlig arbeidsavtale, og det bør foreligge klare skriftlige avtaler om tjenesteforholdet, arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

Misjonsorganisasjonene bør forvalte sine personalressurser på en trygg og god måte, uavhengig av hvor man tjenestegjør. Utsenderorganisasjonen skal forholde seg til hva det innebærer å leve og arbeide i en fremmed kultur. Ved flytting til andre land må det tas hensyn til familiesituasjonen. Det må legges til rette for at barns oppvekstsvilkår i tverrkulturelle situasjoner blir best mulig. Forberedelsen må tilrettelegges og tilpasses samarbeidspartnerens prioriteringer. Det skal også legges til rette for oppfølging og debrifing, både av barn og voksne, ved endt tjeneste.

Frivillige

Frivillige er en stor ressurs i arbeidet og bør både betraktes og behandles som verdsatte medarbeidere. Det skal være juridisk godkjente forhold omkring utsendelsen av ettåringer/frivillige/volontører. En bør ta hensyn til forskjeller når det gjelder forutsetningene for tjenesten, samt lengden og karakteren av tjenesten

Innsamling og Økonomi

Økonomistyring

Økonomistyring og regnskapsføring skal skje i samsvar med gjeldende lovverk og foregå på en ansvarlig måte i overensstemmelse med klare, etiske prinsipper.

Innsamlinger

Innsamlinger skal skje i tråd med aksepterte etiske prinsipper (jf. innsamlingskontrollen). Størst mulig åpenhet om formål og administrasjonskostnader bør tilstrebes.

Gaver

Gaver skal brukes i tråd med organisasjonenes uttalte formål. Organisasjonene må kunne gjøre rede for hvordan gavene er brukt og økonomirapporteringen må være transparent.

Eksterne samarbeidsparter

Misjonsorganisasjonene bør ha klare retningslinjer for utbetaling av prosjektmidler til eksterne grupper og samarbeidspartnere, også når det gjelder oppfølging og evaluering av slike prosjekter. Organisasjonene bør anvende habilitetskrav ved ekstern assistanse, og det bør gis opplysning om omfanget av honorarer for tjenesteytelser og fastsettelsen av dem. For organisasjoner som mottar støtte av Norad gjelder Dignis krav til økonomirapportering, samt rutiner ved varsling. Alle misjonsorganisasjonene skal praktisere nulltoleranse for alle former for korrupsjon både økonomisk og relasjonelt.

Regnskap og revisjon

Misjonsorganisasjonenes regnskap skal gi et sannferdig bilde av de økonomiske forhold. Presentasjonen bør være åpen og transparent. Revisjon bør skje ved statsautorisert eller registrert revisor eller andre uavhengige revisorer, som er valgt på betryggende måte.

Norsk Råd for Misjon og Evangelisering
06.12.2019